

Effektivare inhämtning av utländska körkortsuppgifter för Polismyndigheten

Innehåll

1	Sammanfattning	3
2	Förslag	4
3	Promemorians bakgrund	5
4	Informationsdelning enligt körkortsdirektivet	6
4.1	Körkortsdirektivet.....	6
4.2	EUCARIS och RESPER.....	7
4.3	Nuvarande system för informationsdelning	8
5	Polismyndigheten får direktåtkomst till uppgifter i RESPER	10
5.1	Polismyndigheten är en behörig myndighet enligt körkortsdirektivet	10
5.2	Polismyndigheten har ett behov av att kunna inhämta uppgifter om utländska körkort på ett mer effektivt sätt	11
5.3	Transportstyrelsen ska kunna medge Polismyndigheten direktåtkomst till uppgifter som är tillgängliga genom RESPER	13
5.4	Allmänna dataskyddsregler gäller	18
6	Konsekvenser	22
7	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	24

1 Sammanfattning

I egenskap av körkortsmyndighet har Transportstyrelsen elektronisk tillgång till körkortsuppgifter, som finns hos europeiska körkortsmyndigheter, genom ett nätverk för informationsdelning för sådana uppgifter, RESPER.

Polismyndigheten har inte tillgång till uppgifter som delas genom RESPER. Vid kontroll av utländska körkort inhämtar Polismyndigheten i stället uppgifter genom en manuell förfrågan hos den utländska myndighet som utfärdat det berörda körkortet.

I promemorian föreslås det att Transportstyrelsen ska kunna medge Polismyndigheten direktåtkomst till de uppgifter som Transportstyrelsen har tillgång till genom RESPER. Förslaget innebär att vägtrafikdataförordningen (2019:382) ändras.

Förordningsändringen föreslås träda i kraft den 1 november 2021.

2 Förslag till förordning om ändring i vägtrafikdataförordningen (2019:382)

Härigenom föreskrivs att det i vägtrafikdataförordningen (2019:382) ska införas en ny paragraf, 4 kap. 23 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.
23 §

Transportstyrelsen får medge Polismyndigheten direktåtkomst till uppgifter som Transportstyrelsen har tillgång till genom det nätverk som avses i artikel 15 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG av den 20 december 2006 om körkort.

Denna förordning träder i kraft den 1 november 2021.

3 Polismyndigheten har begärt att få tillgång till uppgifter som delas genom RESPER

Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG av den 20 december 2006 om körkort, ändrad genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/645 av den 18 april 2018 om ändring av direktiv 2003/59/EG om grundläggande kompetens och fortbildning för förare av vissa vägfordon för gods- eller persontransport och direktiv 2006/126/EG om körkort(körkortsdirektivet) ska medlemsstaterna utbyta upplysningar om de körkort som de har utfärdat, bytt ut, ersatt, förnyat eller återkallat. Informationsdelningen sker, med en något förenklad beskrivning, genom ett europeiskt nätverk som kallas RESPER (RESeau PERmis de conduire).

Polismyndigheten inkom i december 2020 med en begäran till Justitiedepartementet om att få möjlighet att ta del av uppgifter om utländska körkort genom elektronisk tillgång till RESPER.

Med anledning av begäran har denna promemoria utarbetats inom Justitiedepartementet. I promemorian övervägs om Polismyndigheten ska få tillgång till uppgifter i RESPER, vilken form informationsöverföringen i så fall ska ha och vilka författningsändringar som kan behövas om förslaget ska genomföras.

4 Informationsdelning enligt körkortsdirektivet

4.1 Körkortsdirektivet

Det förekommer ett omfattande informationsutbyte mellan de myndigheter i medlemsstaterna som ansvarar för nationella register över fordons- och körkortsuppgifter. Ett av flera direktiv där informationsutbytet regleras är körkortsdirektivet.

Körkortsdirektivet syftar bland annat till att förbättra trafiksäkerheten och att underlätta den fria rörligheten för personer. Direktivet innebär bland annat att körkort som är utfärdade inom EES ska vara utformade enligt en gemenskapsmodell, att det ställs vissa gemensamma minimikrav för körkortsbehörighet och att körkort som utfärdats av medlemsstaterna ömsesidigt ska erkännas. Det föreskrivs även en möjlighet för medlemsstaterna att, för körkortsinnehavare som har sin permanenta bosättningsort inom deras territorium, tillämpa sina nationella bestämmelser om återkallelse, omhändertagande, förnyelse och ogiltigförklaring av körkort. Enligt direktivet ska medlemsstaterna bistå varandra vid genomförandet av direktivet och utbyta upplysningar om de körkort som de har utfärdat, bytt ut, ersatt, förnyat eller återkallat. Varje medlemsstat ska utse en nationell kontaktpunkt som är mottagare och förmedlare av informationen.

Genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/645 av den 18 april 2018 om ändring av direktiv 2003/59/EG om grundläggande kompetens och fortbildning för förare av vissa vägfordon för gods- eller persontransport och direktiv 2006/126/EG om körkort gjordes ett tillägg i körkortsdirektivet som innebär att de delade uppgifterna, utöver det ursprungliga användningsområdet, även får användas för sådant

informationsutbyte för kontrolländamål som föreskrivs i unionslagstiftning.

4.2 Fordon- och körkortsuppgifter delas genom nätverken EUCARIS och RESPER

Utbytet av fordons- och körkortsuppgifter inom ESS sker till viss del automatiserat genom den tekniska plattformen EUCARIS (European Car and Driving License Information System). EUCARIS är ett kommunikationsnätverk där förfrågningar skickas direkt mellan s.k. core-servrar som är kopplade till vägtrafikregister i de anslutna staterna. I varje ansluten stat finns en nationell kontaktpunkt där core-servern är placerad. För Sveriges del är core-servern placerad hos Transportstyrelsen.

Genom säker inloggning går det att via nätverket göra sökningar i övriga anslutna staters register. Om en myndighet i en medlemsstat ska inhämta en uppgift från Sverige gör servern en behörighetskontroll innan förfrågan skickas till den svenska myndigheten som i sin tur loggar förfrågan och skickar den vidare till vägtrafikregistret. Förfrågan besvaras helt automatiskt.

Uppgiftsutbytet i EUCARIS sker via flera olika applikationer, som innefattar olika typer av uppgifter. En av dessa applikationer är nätverket RESPER. Genom RESPER kan de anslutna staterna utbyta sådan information som ska delas enligt körkortsdirektivet, dvs. uppgifter om körkort som de anslutna staterna har utfärdat, bytt ut, ersatt, förnyat eller återkallat. Fotografier, som finns på fysiska körkort, finns dock inte tillgängliga i systemet.

I vissa stater har enskilda polismän tillgång till EUCARIS, genom det nationella kontaktställets uppkoppling, och kan då via det systemet göra automatiserade sökningar i uppgifter i andra staters vägtrafikregister.

4.3 Nuvarande system för informationsdelning

Transportstyrelsens utbyte av körkortsuppgifter

Transportstyrelsen är körkortsmyndighet i Sverige och hanterar bland annat utfärdande av körkort och vägtrafikregistret. Vägtrafikregistret är ett automatiserat register som bland annat innehåller uppgifter om alla som innehar svenskt körkort och uppgifter om fordon och dess registrering. Sverige delar med sig av uppgifter som finns i registret till utländska myndigheter med stöd av körkortsdirektivet när det gäller körkortsuppgifter, och med stöd av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/413 av den 11 mars 2015 om underlättande av gränsöverskridande informationsutbyte om trafiksäkerhetsrelaterade brott (CBE-direktivet) och Rådets beslut 2008/615/RIF om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet (Prümbeslutet) när det gäller fordonsuppgifter. Transportstyrelsen kan enligt vägtrafikdatalagen (2019:369), nedan VTDL, medge utländska kontaktställen direktåtkomst till uppgifter i vägtrafikregistret. Informationsdelningen sker då automatiserat genom EUCARIS.

Polismyndighetens tillgång till körkortsuppgifter

Polismyndigheten har direktåtkomst till både körkorts- och fordonsuppgifter i det svenska vägtrafikregistret. Den enskilde tjänstemannens behörighet att göra sökningen kontrolleras innan sökningen vidarebefordras till registret med ett certifikat som visar att sökningen är godkänd. Polismyndigheten har vidare direktåtkomst till fordonsuppgifter i utländska myndigheters fordonsregister genom EUCARIS.

Om en polisman ska göra en kontroll av ett utländskt körkort, som påträffats eller som föraren inte har medfört under färd, måste polismannen begära assistans från Polismyndighetens kontaktpunkt i internationella operativa ärenden, SPOC (Single Point of Operation Contact). SPOC kontaktar i sin tur den behöriga kontrollmyndigheten i det berörda landet och efterfrågar en manuell dataslagning i det nationella körkortsregistret och elektronisk

informationsöverföring. Enligt Polismyndigheten kan de berörda utländska myndigheternas återkoppling till SPOC ta lång tid eller utebli helt. Polismyndigheten har inte någon egen anslutning till RESPER och kan inte hämta uppgifter om utländska körkort genom nätverket.

5 Polismyndigheten får direktåtkomst till uppgifter i RESPER

5.1 Polismyndigheten är en behörig myndighet enligt körkortsdirektivet

Bedömning: Polismyndigheten är en sådan myndighet som är behörig att få tillgång till uppgifterna som delas genom RESPER enligt körkortsdirektivet.

Skälen för bedömningen

RESPER får, enligt artikel 15.2 i körkortsdirektivet, användas för sådant informationsutbyte för kontrolländamål som föreskrivs i unionslagstiftning. Av artikel 15.4 framgår vidare att åtkomsten till nätverket ska skyddas och att medlemsstaterna endast får bevilja åtkomst till de behöriga myndigheter som ansvarar för genomförande och kontroll av efterlevnaden av bland annat körkortsdirektivet och CBE-direktivet.

Enligt körkortsdirektivet ska medlemsstaterna ömsesidigt erkänna körkort som är utfärdade i andra medlemsstater. Av körkortslagen följer att sådana körkort är giltiga till sitt innehåll i Sverige, att de i vissa situationer likställs med svenska körkort och att de kan enligt 6 kap. 1 och 5–6 §§ körkortslagen (1998:488) bli föremål för körkortsingripanden här.

CBE-direktivet innebär ett gränsöverskridande informationsutbyte vid vissa trafiksäkerhetsrelaterade brott, däribland

rattfylleribrott. Information om fordon och dess registrerade ägare delas i syfte att underlätta utredning och verkställande av påföljder när det begåtts ett brott med ett fordon som är registrerat i en annan medlemsstat än den medlemsstat där brottet begicks. Polismyndigheten är, vilket framgår av b.l.a. 6 kap 1 § andra stycket förordningen (2017:504) om internationellt polisiärt samarbete, nationellt kontaktställe enligt direktivet och har direktåtkomst till fordonsuppgifter som delas genom en applikation i EUCARIS.

Polismyndighetens huvuduppdrag är att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt att i övrigt tillförsäkra allmänheten skydd och annan hjälp. Till Polismyndighetens uppgifter hör att förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet och andra störningar av den allmänna ordningen eller säkerheten. Detta innefattar givetvis brott i trafik, varav ett flertal omfattas av CBE-direktivet. Polismyndigheten är därtill, enligt 3 kap. 15 § körkortslagen, kontrollmyndighet för skyldigheten att medföra körkort vid framförande av fordon. Av 22 § polislagen (1984:387) framgår att en polisman får stoppa ett fordon bland annat om det behövs för att kontrollera fordon eller förare enligt vad som är särskilt föreskrivet. Polismyndigheten har vidare enligt körkortslagen bland annat möjlighet att omhänderta körkort i samband med misstanke om brott.

Polismyndighetens kontroll av utländska körkort utgör en del av myndighetens arbete med att upprätthålla allmän ordning och säkerhet – dels genom att öka trafiksäkerheten, dels genom att förhindra att förfalskade körkort används. Polismyndigheten är därmed en sådan myndighet som ansvarar för genomförande och kontroll av efterlevnaden av körkortsdirektivet och CBE-direktivet, och är följaktligen behörig att få tillgång till uppgifter i RESPER.

5.2 Polismyndigheten har ett behov av att kunna inhämta uppgifter om utländska körkort på ett mer effektivt sätt

<p>Bedömning: Det finns ett behov av att förenkla Polismyndighetens inhämtning av information om utländska körkort för att myndigheten ska kunna genomföra en effektiv körkortskontroll.</p>

Behovet kan tillgodoses genom att Polismyndigheten ges möjlighet att ta del av körkortsuppgifter som Transportstyrelsen har tillgång till genom RESPER i stället för att vända sig till den utländska myndighet som utfärdat körkortet.

Skälen för bedömningen

Polismyndigheten är kontrollmyndighet för skyldighet att medföra körkort och gör kontroll av körkortens giltighet. Denna kontrollverksamhet av körkort är av ett stort allmänt intresse. Körkortskontroller utförs av alla polismän i yttre tjänst och riktar sig mot både de som framför exempelvis personbilar och nyttotrafik med tunga fordon. En polisman som genomför kontroll av körkort kan göra en sökning i det svenska vägtrafikregistret för att kontrollera giltigheten av ett uppvisat körkort som utfärdat i Sverige. Informationshämtningen sker automatiskt och polismannen får del av uppgifterna direkt. Om ett utländskt körkort i stället uppvisas måste polismannen, via SPOC, inhämta uppgifter om körkortet från den utländska myndigheten som utfärdat detta. Begäran och informationsöverföringen sker manuellt. Denna process tar ofta lång tid och det förekommer att svar uteblir.

Enligt Polismyndigheten kontrolleras tusentals utländska körkort varje månad och det är i dessa fall särskilt viktigt att körkortsbehörigheter kan kontrolleras omedelbar eftersom det är mycket svårt att i efterhand få fram information om huruvida en utländsk körkortsbehörighet var giltig vid kontrolltillfället. Möjligheten att till fullo kontrollera giltigheten av dessa körkort påverkas negativt av att informationsinhämtningen är besvärlig, tar lång tid och ibland inte fungerar tillfredsställande. Det komplicerade och tidskrävande förfarandet vid informationsinhämtningen leder sannolikt, enligt Polismyndigheten, till att det görs färre kontroller av huruvida uppvisade utländska körkort är giltiga än vad det finns behov av. Det finns därmed ett behov av att informationsinhämtningen förenklas och effektiviseras.

Transportstyrelsen har, i egenskap av körkortsmyndighet, tillgång till de körkortsuppgifter som anslutna stater delar genom RESPER. Polismyndighetens inhämtning av uppgifter om utländska körkort skulle bli mer effektiv om myndigheten kunde få dessa

uppgifter från Transportstyrelsen i stället för att vända sig till berörd utländsk myndighet. En sådan förenklad informationsinhämtning skulle öka möjligheten för Polismyndigheten att få del av nödvändiga uppgifter, samt spara tid och resurser genom att Polismyndighetens kontrollarbete effektiviseras.

5.3 Transportstyrelsen ska kunna medge Polismyndigheten direktåtkomst till uppgifter som är tillgängliga genom RESPER

<p>Förslag: Transportstyrelsen ska kunna medge Polismyndigheten direktåtkomst till uppgifter som är tillgängliga genom RESPER.</p>

Skälen för förslaget

Polismyndigheten är en sådan myndighet som är behörig att få tillgång till RESPER enligt körkortsdirektivet. Myndigheten har också ett behov av sådan tillgång för att utföra sitt uppdrag att kontrollera körkort. Frågan är då i vilken form informationsöverföringen ska ske och vilka författningsändringar som behövs för att möjliggöra detta.

Transportstyrelsen kan lämna ut uppgifter som myndigheten har tillgång till genom RESPER

Transportstyrelsen har direktåtkomst till körkortsuppgifter som olika utländska myndigheter delar via RESPER. De elektroniska uppgifterna som är tillgängliga genom RESPER och som Transportstyrelsen har tillgång till utgör allmänna handlingar hos myndigheten. Eftersom ett större antal medarbetare har tillgång till uppgifterna är de att se som gemensamt tillgängliga uppgifter hos myndigheten. Det är under sådana förhållanden i och för sig möjligt för Transportstyrelsen att lämna ut uppgifterna till Polismyndigheten. En förutsättning för allt utlämnande är att det rör sig om offentliga uppgifter eller sådana sekretessbelagda uppgifter som får lämnas ut till mottagaren. De uppgifter som delas

genom Resper bedöms inte omfattas av sekretess hos Transportstyrelsen.

Olika former av elektronisk informationsöverföring

Elektroniska uppgifter kan lämnas ut från en myndighet antingen genom utlämnande på medium för automatiserad behandling eller genom direktåtkomst. Utlämnande av elektroniska uppgifter på medium för automatiserad behandling sker ofta genom e-post eller USB-minne, men kan även ske via andra digitala lösningar. Överföringar av detta slag kan ske i större eller mindre omfattning och enstaka gånger eller mer regelbundet. Den utlämnande myndigheten tar i samband med varje överföring ställning till sekretessfrågor och om utlämnande ska ske. Ett sätt att definiera utlämnande på medium för automatiserad behandling är elektronisk informationsöverföring som inte är direktåtkomst.

Det finns inte någon allmän legaldefinition av uttrycket direktåtkomst, men som regel avses att en informationsmottagare genom tekniska hjälpmedel ges tillgång till information hos avsändaren och kan göra sökningar i materialet på egen hand (automatiserad tillgång). I begreppet direktåtkomst ligger att den som är ansvarig för informationssamlingen tillgängliggör vissa uppgifter och därefter inte har någon kontroll över vilka av dessa uppgifter som mottagaren vid ett visst tillfälle tar del av. I stället är det mottagaren som fattar beslut om att information ska överföras i det enskilda fallet. Det innebär att prövningen om utlämnandet av samtliga uppgifter är förenligt med offentlighets- och sekretesslagen måste ske i samband med att uppgifterna görs tillgängliga. Möjligheten för en myndighet att medge andra aktörer direktåtkomst till uppgifter brukar därför ofta författningsregleras. Sådana bestämmelser är inte sekretessbrytande utan reglerar endast formen för utlämnande.

I Informationshanteringsutredningens slutbetänkande, som bland annat behandlar frågor om direktåtkomst och dataskydd, konstaterades att direktåtkomst bör anses föreligga om en myndighet hos en annan myndighet har sådan teknisk tillgång till upptagningar som avses i nuvarande 2 kap. 6 § tryckfrihetsförordningen, dvs. om upptagningen med tekniska

hjälpmedel kan läsas eller avlyssnas eller uppfattas på annat sätt av myndigheten (SOU 2015:39 s. 121 och s. 390 f). Motsvarande definition av begreppet användes av Högsta förvaltningsdomstolen i mål nr HFD 2015 ref. 61. Det sagda innebär förenklat att vid direktåtkomst är samtliga de elektroniska uppgifter som den mottagande myndigheten har tillgång till allmänna handlingar hos den myndigheten.

Det är möjligt att medge direktåtkomst till uppgifter som den utlämnande myndigheten har tillgång till genom direktåtkomst – förutsatt att det finns tekniska förutsättningar för det. Som ett exempel på detta kan nämnas att vissa svenska myndigheter har medgetts direktåtkomst till uppgifter som Polismyndigheten har motsvarande teknisk tillgång till via EUCARIS i egenskap av nationellt kontaktställe enligt Prümrådsbeslutet. Direktåtkomst är inte heller en form av informationsöverföring som är begränsad till inhemska myndigheter eller aktörer. Det framgår exempelvis av bestämmelserna i 4 kap. vägdataförordningen (VTDF) att Transportstyrelsen får medge utländska myndigheter direktåtkomst till vägtrafikregistret. De utländska myndigheterna får då tillgång till den delade informationen via EUCARIS.

Polismyndighetens behov av direktåtkomst till uppgifter som delas genom RESPER väger tyngre än det integritetsintrång som informationsdelningen innebär för enskilda

Som ovan konstaterats har Polismyndigheten ett behov av att på ett effektivt sätt ta del av uppgifter om utländska körkort och sådana uppgifter kan utlämnas elektroniskt från Transportstyrelsen till Polismyndigheten. Om det elektroniska utlämnandet sker genom medium för automatiserad behandling måste Polismyndigheten i varje enskilt fall begära ett utlämnande av uppgifter, varpå Transportstyrelsen gör en sökning och fattar beslut om utlämnande ska ske innan överföringen görs. En sådan ordning innebär merarbete för såväl Polismyndigheten som Transportstyrelsen och riskerar att medföra onödig tidsåtgång. Ett utlämnande på medium för automatiserad behandling kan inte fullt ut möta Polismyndighetens behov, med hänsyn till att myndigheten gör tusentals kontroller av utländska körkort varje månad och behöver kunna få del av uppgifterna snabbt. Ur ett behovs- och

effektivitetsperspektiv är därmed direktåtkomst att föredra som form för utlämnande av uppgifterna.

All form av elektroniskt utlämnande av uppgifter medför risker från integritetssynpunkt. Sådant utlämnande innebär nämligen som regel att mottagaren kan bearbeta informationen, t.ex. genom att samköra den mot uppgifter som har hämtats från andra informationskällor. Direktåtkomst anses ofta innebära särskilda risker ur ett integritetsperspektiv eftersom tekniken gör det möjligt att på ett enkelt sätt samla in, sammanställa och sprida stora mängder av information. En avvägning måste därför alltid göras mellan de skäl som talar för ett ökat informationsutbyte och de integritetsskäl som talar mot detta.

Polismyndigheten kan redan i dag få tillgång till de uppgifter som delas genom RESPER men det kräver en kontakt med den berörda utländska myndigheten och en slagning i det enskilda fallet. Om Polismyndigheten får direktåtkomst till de uppgifter som delas genom RESPER får myndigheten faktisk tillgång till fler personuppgifter än i dag. Personuppgifterna som är tillgängliga genom RESPER är många till sitt antal och omfattar många personer. Det kan förekomma uppgifter av mer känslig natur såsom uppgift om att ett körkort återkallats, men merparten av uppgifterna, till exempel namn, födelsedatum och förekomst av körkortsbehörighet, kan inte anses vara särskilt integritetskänsliga uppgifter i sig. Fotografier delas inte genom RESPER.

Som framgår av avsnitt 5.4 kommer vidare bland annat Brottsdatalogen (2018:1177) att gälla vid Polismyndighetens behandling av personuppgifterna, vilket medför ett starkt integritetsskydd. Personuppgifter får t.ex. behandlas bara när det är nödvändigt för att Polismyndigheten ska kunna utföra sina uppgifter och tillgången till personuppgifter ska begränsas till vad var och en behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter. Integritetsskyddsmyndigheten utövar tillsyn. Det står slutligen klart att såväl Polismyndigheten som utländska myndigheter redan i dag får medges direktåtkomst till motsvarande körkortsuppgifter i det svenska vägtrafikregistret.

Sammantaget måste de samhällsintressen som talar för att införa en möjlighet för Polismyndigheten att få tillgång till uppgifter om utländska körkort genom direktåtkomst anses väga tyngre än de integritetsskäl som talar mot. Polismyndigheten bör under samma

förutsättningar som gäller för behandling av uppgifter i det svenska vägtrafikregistret och uppgifter i andra staters fordonsregister kunna ges en automatiserad tillgång till uppgifter som delas genom RESPER.

Det krävs en författningsändring för att Polismyndigheten ska kunna medges direktåtkomst till uppgifterna

Direktåtkomst till personuppgifter hos Transportstyrelsen får, enligt 3 kap. 4 § VTDL, som utgångspunkt endast medges för uppgifter i vägtrafikregistret. Regeringen kan dock genom föreskrift besluta om undantag från den huvudregeln med stöd av bestämmelsens tredje stycke. För att Transportstyrelsen ska kunna medge Polismyndigheten direktåtkomst till uppgifterna som är tillgängliga genom RESPER krävs därmed författningsstöd.

I VTDF, under rubriken ”Direktåtkomst till andra gemensamt tillgängliga uppgifter än de som finns i vägtrafikregistret”, regleras i 4 kap. 22 § att Transportstyrelsen får medge Skatteverket direktåtkomst till vissa uppgifter som inte finns i vägtrafikregistret. Den nya bestämmelse som innebär att Transportstyrelsen får medge Polismyndigheten direktåtkomst till uppgifter som delas genom RESPER bör följa den nuvarande systematiken och utformningen av reglerna i VTDF. Bestämmelsen bör därför placeras i anslutning till 4 kap. 22 § VTDF och ha en liknande utformning.

5.4 Allmänna dataskyddsregler gäller

Bedömning: Allmänna dataskyddsregler gäller vid behandling av de personuppgifter som är tillgängliga genom RESPER. Den befintliga reglering som finns på personuppgiftsområdet är tillräcklig för den personuppgiftsbehandling som kommer att ske vid Transportstyrelsen och Polismyndigheten när information överförs via RESPER. Någon ytterligare reglering för denna behandling behöver således inte införas.

Skälen för bedömningen

Polismyndigheten är, som konstateras ovan, en sådan behörig myndighet som kan få tillgång till RESPER. Sådan tillgång ska enligt förslaget i avsnitt 5.3 kunna medges genom direktåtkomst till uppgifterna hos Transportstyrelsen. Alla uppgifter som görs tekniskt tillgängliga för den mottagande myndigheten vid direktåtkomsten anses utlämnade till denna och den mottagande myndigheten får rent tekniskt tillgång till fler personuppgifter än vad myndigheten har ett behov av att ta del av. Det förhållandet att en myndighet får teknisk tillgång till uppgifter ger dock inte myndigheten rätt att behandla personuppgifterna. Mottagaren måste nämligen ha rättsligt stöd i sin egen registerlagstiftning för personuppgiftsbehandlingen och även i övrigt uppfylla alla skyldigheter som är förenade med den.

Dataskyddsregleringen består i huvudsak av EU:s dataskyddsreglering samt kompletterande nationell lagstiftning och specialreglering i registerförfattningar.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (Dataskyddsförordningen), som utgör grunden för generell personuppgiftsbehandling inom EU och som gäller för i princip all automatiserad behandling av personuppgifter, kompletteras av lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (dataskyddslagen) och sektorsspecifika registerförfattningar. Exempelvis regleras

personuppgiftsbehandlingen på vägtrafikområdet i VTDL, som innehåller bestämmelser om behandling av personuppgifter i Transportstyrelsens verksamhet inom det området. Av VDTL framgår bland annat i 3 kap. 5 § att den som har medgett direktåtkomst till personuppgifter hos Transportstyrelsen ansvarar för att tillgången till personuppgifter begränsas till vad var och en behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter. Vidare framgår av lagen att direktåtkomst får medges först sedan Transportstyrelsen har försäkrat sig om att behörighets- och säkerhetsfrågorna är lösta på ett sätt som är tillfredsställande ur integritetssynpunkt.

Brottsdatalagen, som genomför Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF (dataskyddsdirektivet), är tillämplig vid all automatiserad behandling av personuppgifter som Polismyndigheten utför för brottsbekämpande och liknande syften. Polismyndighetens behandling av personuppgifter som delas genom RESPER kommer att ha just detta syfte och lagen är därmed tillämplig.

I brottsdatalagen finns bland annat bestämmelser om att all personuppgiftsbehandling måste ha rättslig grund, att behandling inte utan vidare får ske för andra ändamål än vad som avsetts vid insamlingen av uppgifterna och vilka skyldigheter den personuppgiftsansvarige har. Av bestämmelserna i 3 kap. 2–6 §§ framgår att den personuppgiftsansvarige ska vidta vissa åtgärder för att säkerställa en författningsenlig behandling. I regleringen ställs bland annat krav på att det i automatiserade behandlingssystem som regel inte ska vara möjligt att behandla andra personuppgifter än de som är nödvändiga för varje särskilt angivet ändamål med behandlingen och att tillgången till personuppgifter ska begränsas till vad var och en behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter.

När Polismyndigheten behandlar personuppgifter i syfte att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott, verkställa uppbörd eller upprätthålla allmän ordning och säkerhet, finns kompletterande bestämmelser i lagen

(2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område (PBDL). Av 1 kap. 4 § framgår bland annat att Polismyndigheten är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som utförs vid myndigheten i dessa syften. Det framgår vidare av 2 kap. 1 § att myndigheten endast får behandla personuppgifter om det är nödvändigt för att kunna utföra uppgifterna att upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott, verkställa uppbörd, upprätthålla allmän ordning och säkerhet, eller fullgöra förpliktelser som följer av internationella åtaganden.

Enligt artikel 15.3 i körkortsdirektivet ska medlemsstaterna säkerställa att den behandling av personuppgifter som avses i direktivet sker uteslutande för genomförandet av körkortsdirektivet, CBE-direktivet och Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/59/EG av den 15 juli 2003 om grundläggande kompetens och fortbildning för förare av vissa vägfordon för gods- eller persontransport och om ändring av rådets förordning (EEG) nr 3820/85 och rådets direktiv 91/439/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 76/914/EEG (yrkesförardirektivet). Det anges även att all behandling av personuppgifter som sker inom ramen för körkortsdirektivet ska vara förenlig med dataskyddsförordningen och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter. Som konstaterats ovan är Polismyndigheten en sådan behörig myndighet som avses i art. 15.4 i körkortsdirektivet, och som ansvarar för genomförande och kontroll av efterlevnaden av nämnda direktiv – det är också inom ramen för det arbetet som Polismyndighetens personuppgiftsbehandling kommer att bli aktuell. Som ovan nämnts begränsas Polismyndighetens användning av personuppgifter av bestämmelsen i 2 kap 1 § PBDL. En sådan behandling av personuppgifter är förenlig med körkortsdirektivet.

Med hänsyn till att det finns en omfattande reglering av myndigheternas ansvar vid personuppgiftsbehandling saknas det skäl att införa några särskilda bestämmelser med anledning av Polismyndighetens direktåtkomst till uppgifter som delas genom RESPER. Polismyndigheten är i egenskap av personuppgiftsansvarig skyldig att tillse att personuppgiftsbehandlingen sker enligt

regelverket. Någon författningsändring är inte nödvändig för att förtydliga detta.

6 Konsekvenser

Bedömning: Förslaget innebär att Polismyndigheten får tillgång till uppgifter om utländska körkort på ett enklare och snabbare sätt. Åtgärden effektiviserar Polismyndighetens arbete vilket bidrar till att motverka brottslighet. Förslaget leder inte till annat än marginella kostnader för de myndigheter som berörs. Kostnaden ryms inom ramen för befintliga anslag.

Skälen för bedömningen

Uppgifter från utländska körkortsregister används redan i dag av Polismyndigheten. För att få tillgång till uppgifterna krävs dock att myndigheten lämnar in en begäran till berörd utländsk myndighet i varje enskilt fall. Förfarandet är både resurs- och tidskrävande. Enligt förslaget i denna promemoria ska Transportstyrelsen kunna medge Polismyndigheten direktåtkomst till uppgifter i RESPER. Det innebär att Polismyndigheten, vid kontroll av utländska körkort, kommer att kunna göra en automatiserad sökning i de uppgifter som Transportstyrelsen har tillgång till genom RESPER, i stället för att behöva göra en manuell förfrågan hos den utländska myndighet som utfärdat körkortet. Detta kommer att effektivisera inhämtandet och motverka brottslighet.

För att Polismyndigheten ska kunna få direktåtkomst till uppgifter som Transportstyrelsen har tillgång till genom RESPER måste Transportstyrelsen vidta visst arbete för att införa en teknisk lösning. Förenklat behöver ett gränssnitt och ett konto för användning skapas. En viss arbetsinsats krävs också från Polismyndighetens sida för att sätta tekniklösningen i bruk. Kostnaderna för detta bedöms inte vara större än att de ryms inom

respektive myndighets befintliga anslag. Förslaget bedöms inte ge upphov till några nya löpande kostnader för berörda myndigheter.

7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Förordningsändringarna ska träda i kraft den 1 november 2021.

Skälen för förslaget

Polismyndighetens inhämtning av information om utländska körkort kan effektiviseras och det är ur trafiksäkerhetssynpunkt angeläget att så sker. Förordningsändringen bör träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 1 november 2021. Det bedöms inte behövas några övergångsbestämmelser.